

Temat: "TWORZY HISTORIĘ ZWYCIĘSKI LUD". KOMUNIŚCI PRZEJMUJĄ WŁADZĘ W POLSCE

1. Komunistyczna PPR

Od 1942 roku Stalin szykował się do przejęcia władzy w Polsce. By to osiągnąć posłużył się specjalnie do tego celu szkolonymi w Moskwie polskimi komunistami. Większość z nich zostało zrzuconych do Warszawy na spadochronach. Wśród nich znalazł się przyszły przewodniczący **Polskiej Partii Robotniczej Marcei Nowotko**. Wraz z nim przybyli **Paweł Finder i Bolesław Mołojec**. Partia nie głosiła idei komunistycznych, by nie odstraszyć od siebie Polaków. Wzywali oni do walki z Niemcami oraz obrony demokracji. To spowodowało, że wielu młodych Polaków zasililo szeregi utworzonej przez nich Gwardii Ludowej. Wkrótce członkowie PPR zainicjowali między sobą walkę o władzę w wyniku czego Nowotko został zamordowany, a władzę przejął Paweł Finder. Po jego aresztowaniu władze objął Władysław Gomułka.

2. Polscy komuniści w ZSRR

Odkąd w 1943 roku Polska zerwała kontakty dyplomatyczne z Moskwą, Stalin powołał Związek Patriotów Polskich, na czele z Wandą Wasilewską. Na polecenie dyktatora rozpoczęto formowanie oddziałów polskich w ZSRR. Była to dla wielu Polaków jedyna nadzieja opuszczenia ZSRR. Tak powstał I Korpus Polski. W jego skład wchodziły: trzy dywizje piechoty (imienia Kościuszki, Traugutta i Dąbrowskiego), Brygada Pancerna im. Bohaterów Westerplatte, Brygada Artylerii im. Bema i Pułk Lotnictwa Myśliwskiego "Warszawa". Celowo nazwy poszczególnych jednostek nawiązywały do ważnych dla Polaków postaci lub wydarzeń, by obudzić w nich duch patriotyzmu. Pomimo tego ich kadra oficerska składała się w głównej mierze z oficerów radzieckich.

3. Nowy „Polski” rząd rodem z Moskwy.

W 1944 roku została utworzona Krajowa Rada Narodowa. Okrzyknięto ją mianem podziemnego parlamentu. Na jej czele stanął **Bolesław Bierut**. Gwardia Ludowa została przekształcona na **Armię Ludową**. Dowódcą AL został **Michał Rola-Żymierski**. Kontrastem dla KRN była RJN, jej przewodniczącym był Kazimierz Pużak i Rada zachęcała do współpracy z Aliantami zamiast z ZSRR.

Gdy Armia Czerwona wkroczyła na ziemie polskie w Moskwie powołano **PKWN – Płoski Komitet Wyzwolenia Narodowego**. Na jego czele stanął Edward Osóbka-Morawski. Komitet wydał w Moskwie manifest, gdzie sfalszowano datę i miejsce (22 lipca, Lublin). Manifest sprawiał wrażenie kontynuacji rządów II Rzeczypospolitej, jednak wiele rzeczy było zatajonych jak nacjonalizacja przemysłu, czy problem polskich granic. W 1944 PKWN przekształcono na Rząd Tymczasowy.

4. Polska wyzwolona i zniewolona.

Od powstania PKWN istniały dwa ośrodki władzy w kraju. Legalny – cieszący się poparciem Polaków oraz aliantów, a także drugi – z nikłym poparciem, ale ze stojącą za nim Armią Czerwoną. Próba sił skończyła się katastrofą dla tych pierwszych. Po wkroczeniu na polskie

ziemie, NKWD zaczęło rozprawiać się z podziemiem. W styczniu 1945 r. Gen. Leopold Okulicki, komendant główny AK, nakazał rozwiązanie Armii Krajowej, nie widząc sensu walki z nową władzą. Decyzje podjęte na konferencji w Jałcie wymusiły powołanie Tymczasowego Rządu Jedności Narodowej, który założono 28 czerwca 1945 r., po dramatycznych rozmowach J. Stalina ze Stanisławem Mikołajczykiem. Były premier rządu na wychodźstwie uznał wówczas, że aby uchronić się przed dominacją Rosjan, należy wypełnić postanowienia jałtańskie. TRJN jednak pozostawał zależny od ZSRR. Większość ministerstw objęli działacze PPR. Tymczasem w Moskwie toczył się tragiczny "**proces szesnastu**", będący próbą zdyskredytowania legalnych władz RP. Niestety, przebiegł pomyślnie dla ZSRR, a zachodni sojusznicy nie zareagowali w żaden sposób. Wyroki powyższego procesu oraz powstanie TRJN ogłoszono tego samego dnia. Jakiś czas później alianci potwierdzili jego legalność. Gabinet Tomasza Arciszewskiego bezskutecznie protestował.

5. Rozprawa z PSL

Mimo rozmaitych działań, poparcie dla PPR było znikome. Zaczęto proces odtwarzania przedwojennych stronnictw, które miały być tzw. Partiami koncesjonowanymi. Owe sprytne działanie zakładało nadawanie partiom nazw, które nie kojarzyły się w żaden sposób z komunizmem. Komuniści przejmowali w nich najważniejsze funkcje. W ten sposób zaczęły działać Polska Partia Socjalistyczna i Stronictwo Demokratyczne. Do początkowo niezależnego Stronnictwa Pracy wprowadzono grupę komunistycznych działaczy. Komuniści zawłaszczyli sobie nazwę SL, w związku z czym St. Mikołajczyk zmuszony był nazwać swoją partię PSL, czyli **Polskie Stronictwo Ludowe**, by odciąć się od powiązań z obecną władzą. Działania Mikołajczyka cieszyły się ogromnym poparciem społeczeństwa. Z tego powodu komuniści zaatakowali, prowadząc kampanię propagandową. Starali się także zatuszować swój negatywny stosunek do Kościoła. W 1946 r. Odkonstytuowano się **referendum ludowe**, będące taktycznym zagranem komunistów. Chcieli zyskać na czasie. Głosujący mieli udzielać odpowiedzi na 3 pytania. PPR nawoływał do głosowania 3 razy na "TAK", natomiast PSL Mikołajczyka podtrzymywał, że lepiej głosować "NIE" na pierwsze pytanie, a "TAK" na pozostałe. Wobec członków i zwolenników PSL komuniści stosowali politykę zastraszania. Po niekorzystnym dla komunistów referendum zmuszeni byli do fałszowania głosów. Ostatecznie zamiast 75% uczestników, którzy poparli model PSL, w oświadczeniu było jedynie 32%. W styczniu **1947 odbyły się wybory do Sejmu Ustawodawczego**, również sfalszowane. Przegrany Mikołajczyk opuszcza Polskę, by już nigdy nie powrócić. Nowy sejm, zdominowany przez PPR, na prezydenta wybrał Bolesława Bieruta. W 1947 r. Przyjęto tzw. Małą Konstytucję. Coraz wyraźniej w Polsce triumfował stalinizm.